

Súd: Najvyšší správny súd SR
Spisová značka: 4Svk/47/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1022201258
Dátum vydania rozhodnutia: 30. 07. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Prof. JUDr. Peter Potásch
ECLI: ECLI:SK:NSSSR:2024:1022201258.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Najvyšší správny súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu prof. JUDr. PhDr. Peter Potásch, PhD. a členov senátu JUDr. Moniky Valašikovej, PhD., LL.M. a JUDr. Rastislava Dlugoša, PhD., v právnej veci žalobcu: J. D., trvalo bytom: S. XX, XXX XX Z., dátum narodenia: XX.XX.XXXX., proti žalovanému (sťažovateľ): Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky, so sídlom Pribinova 2, 812 72 Bratislava, IČO: 00 151 866, o preskúmanie zákonnosti fiktívneho rozhodnutia žalovaného, konajúc o kasačnej sťažnosti žalovaného proti právoplatnému rozsudku Správneho súdu v Bratislave - č. k. BA-2S/223/2022 - 133 zo dňa 06. septembra 2023 takto

rozhodol:

- I. Kasačná sťažnosť sa zamietá.
- II. Žalobcovi sa voči žalovanému priznáva právo na náhradu trov kasačného konania.

odôvodnenie:

I. Konanie pred správnym súdom

1. Správny súd v Bratislave (ďalej aj ako „správny súd“) rozsudkom č. k. BA-2S/223/2022 - 133 zo dňa 06. septembra 2023 (ďalej aj ako „napadnutý rozsudok“) zrušil fiktívne rozhodnutie ministerky vnútra Slovenskej republiky zo dňa 09.10.2019 a fiktívne rozhodnutie Ministerstva vnútra Slovenskej republiky zo dňa 20.09.2019 a vec vrátil žalovanému na ďalšie konanie. O trovách konania rozhodol tak, že žalobcovi patrí voči žalovanému nárok na náhradu trov konania v celom rozsahu.

2. Podanou správnou žalobou sa žalobca domáhal v prvom rade zrušenia rozhodnutia „Ministerstva vnútra Slovenskej republiky podľa § 18 ods. 3 zákona o slobode informácií zo dňa 20.9.2019 o neposkytnutí informácie žiadateľovi“, ako aj rozhodnutia „Ministerky vnútra Slovenskej republiky podľa § 19 ods. 3 zákona o slobode informácií zo dňa 9.10.2019, potvrdzujúce rozhodnutie Ministerstva vnútra Slovenskej republiky“. Druhým petítom podanej správnej žaloby sa domáhal toho, aby správny súd uložil Ministerstvu vnútra Slovenskej republiky povinnosť poskytnúť mu informácie uvedené v petíte, pričom takto požadované informácie boli svojou povahou identické s informáciami požadovanými podľa jeho žiadosti o poskytnutie informácií podľa infozákona (k tomu pozri bod 3 a nasl. ďalej).

3. O správnej žalobe žalobcu pritom už bolo v minulosti rozhodnuté, a to uznesením Krajského súdu v Bratislave (ďalej aj ako „krajský súd“) - č. k. 2S/241/2019-51 zo dňa 9. decembra 2020 v spojení s opravným uznesením č. k. 2S/241/2019-102. Krajský súd vo veci rozhodol tak, že žalobu žalobcu odmietol. Tento postup oprel o ustanovenie § 7 písm. b) zákona č. 162/2015 Z. z. Správny súdny poriadok (ďalej aj ako „SSP“). V odôvodnení tohto uznesenia pritom zameral svoju pozornosť predovšetkým na otázku preskúmateľnosti fiktívnych rozhodnutí, keď s poukazom na ustanovenie § 7 SSP skonštatoval, že v správnom súdnictve je právo na prístup k správne súdu determinované princípom generálnej klauzuly s negatívnou enumeráciou, z ktorého vyplýva, že súdy v zásade preskúmajú všetky rozhodnutia alebo opatrenia orgánov verejnej správy, ktorými sa zakladajú, menia alebo rušia oprávnenia a povinnosti fyzických osôb alebo právnických osôb alebo ktorými môžu byť

práva, právom chránené záujmy alebo povinnosti fyzických osôb alebo právnických osôb priamo dotknuté - okrem tých, ktoré zákon výslovne z prieskumu vylučuje. Krajský súd bol tiež toho názoru, že nielen z ustanovenia § 7 písm. b/ SSP, ale i z účelu SSP vyplýva podmienka, že musí ísť o vlastné subjektívne práva žalobcu a súčasne je vylúčené, aby pod tento druh aktívnej žalobnej legitímácie bolo možné podriaďiť aj prípad, keď sa žalobca cestou správnej žaloby „snaží dosiahnuť cieľ, ktorý do sféry administratívneho konania nespadá a spravuje sa režimom mimo administratívnych konaní uplatňovaného právneho predpisu - v danom prípade Trestným poriadkom“. Pokiaľ zákon č. 301/2005 Z. z. Trestný poriadok (ďalej len „Trestný poriadok“) dáva žalobcovi možnosť vyriešiť situáciu, v ktorej sa vyskytol (konkrétne ustanovenie § 69 ods. 1 Trestného poriadku), nemôže nespokojnosť s postupom orgánu činného v trestnom konaní riešiť mimo sféru trestného konania cestou správnej žaloby.

4. Na základe včas podanej kasačnej sťažnosti žalobcu, Najvyšší správny súd Slovenskej republiky (ďalej aj ako „najvyšší správny súd“ alebo „kasačný súd“), zrušil skoršie rozhodnutie krajského súdu vo veci (vrátane nadväzujúceho opravného uznesenia) a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Kasačný súd vo svojom zrušujúcom rozsudku (sp. zn. 4Svk/23/2022 3. augusta 2022) poukázal na to, že z účinného znenia infozákona nevyplýva jeho subsidiarita vo vzťahu k osobitnej právnej úprave (až na určité výnimky, medzi ktoré však súdená vec nepatrí), t. j. ak aj účastník konania má možnosť realizovať určité procesné práva, ktoré vo svojej podstate môžu rovnako viesť k získaniu ním požadovaných informácií, neznamená to, že takáto osoba stráca právo na požadovanie informácií (hoci aj z predmetnej trestnej veci) aj prostredníctvom právneho režimu infozákona. Kasačný súd v tomto kontexte poukázal na iné - súvisiace rozhodnutia, a to najmä na rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky - sp. zn. 3Sžo/106/2015 (zverejnený v zierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod číslom R 26/2017), ako aj na rozhodnutia vo veciach sp. zn. 4Sži/1/2010, sp. zn. 5Sžik/3/2020, sp. zn. 6Sži/8/2012 a sp. zn. 4Sžik/3/2020. V tomto kontexte sa potom kasačný súd nestotožnil so skorším záverom krajského súdu vo veci, z ktorého vyplynulo, že žalobcovi by nemalo patriť právo požadovať informácie od povinnej osoby aj prostredníctvom infozákona - len z dôvodu, že ich môže získať (aj) nahliadnutím do spisu podľa § 69 ods. 1 Trestného poriadku. Na tomto základe bol potom nesprávny aj záver krajského súdu, ktorý naznačoval, že sa žalobca domáhal ochrany v režime správneho súdnictva vo vzťahu k orgánu, resp. úkonu, ktorých prieskum je zo správneho súdneho konania podľa § 7 SSP vylúčený, a že z tohto dôvodu bolo potrebné žalobu žalobcu odmietnuť. Vzhľadom na tieto skutočnosti bola vec kasačným súdom vrátená na ďalšie konanie a nové rozhodnutie krajskému súdu (toho času - správny súd), pričom toto nové rozhodnutie správneho súdu je predmetom prieskumu v tomto kasačnom konaní.

5. V napadnutom rozsudku, t.j. v rámci nového rozhodnutia vo veci, poukázal správny súd na to, že žalobca zaslal dňa 10.09.2019 Národnej kriminálnej agentúre Prezídia Policajného zboru e-mailovú žiadosť o poskytnutie informácií, a to s odkazom na zákon č. 211/2000 Z. z. o slobodnom prístupe k informáciám a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej aj ako „infozákon“ alebo „zákon o slobode informácií“). Žalobca žiadal o poskytnutie nasledovných informácií: (1) „Pod akým číslom je vedené mnou podané trestné oznámenie podané dňa 28. mája 2019 Krajskej prokuratúry v Košiciach (vedené pod číslom 1Kn 378/19), postúpené Úradu špeciálnej prokuratúry Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky (vedené pod číslom VII/1 Gn 334/19/1000) a následne postúpené Prezidiu Policajného zboru, národnej kriminálnej agentúre, národnej protikorupčnej jednotke, expozitúra východ“, (2) „Aké úkony boli doposiaľ vykonané Prezidiom Policajného zboru vo veci môjho trestného oznámenia prijaté Krajskou prokuratúrou Košice pod podacím číslom 29.5.2019/3 a následne postúpeného Prezidiu Policajného zboru, národnej kriminálnej agentúre, národnej protikorupčnej jednotke, expozitúra Východ;“, (3) „Žiadam o poskytnutie všetkých uznesení policajta vydaných vo veci môjho trestného oznámenia prijatého Krajskou prokuratúrou Košice pod podacím číslom 29.5.2019/3 a následne postúpeného Prezidiu Policajného zboru, národnej kriminálnej agentúre, národnej protikorupčnej jednotke, expozitúra Východ, a to hlavne v rozsahu skutočností nasvedčujúcich tomu, že bol spáchaný trestný čin - subvenčného podvodu a poškodzovania finančných záujmov Európskej únie podľa § 225 ods. 2 a § 261 ods. 1 Trestného zákona zo strany Technickej univerzity v Košiciach; - poškodzovania finančných záujmov Európskej únie podľa § 262 Trestného zákona zo strany osôb uvedených v trestnom oznámení a prípadne aj ďalších osôb; - zneužívania právomoci verejného činiteľa podľa § 326 Trestného zákona zo strany osôb uvedených v trestnom oznámení a prípadne aj ďalších osôb; - porušovanie práv k ochrannej známke podľa § 281 ods. 1 Trestného zákona“.

6. Správny súd v rámci napadnutého rozsudku poukázal na zrušujúci rozsudok kasačného súdu (k tomu pozri bod 4 vyššie), keď zreplikoval, že z účinnej pozitívnoprávnej úpravy explicitne nevyplýva subsidiarita infozákona, resp. že by infozákon mal vo vzťahu k osobitnej právnej úprave postavenie lex generalis. Skonštatoval, že s odkazom na uvedené vzniká stav tzv. konkurencie, resp. stav existencie

paralelných právnych nástrojov s rovnakým, príp. obdobným účinkom. V dôsledku existencie osobitného právneho predpisu, ktorý rieši poskytovanie informácií, nemôže dôjsť k nesprístupneniu informácie žiadateľovi podľa infozákona. Správny súd preto v súhrne vyhodnotil, že námietka žalovaného ohľadom prednosti Trestného poriadku bola nesprávna a nedôvodná, a uvedené nemohlo byť dôvodom na nesprístupnenie informácie žalobcovi.

7. Správny súd doplnil, že je vecou žiadateľa, aby si zvolil právny režim prístupu k informáciám, ktorý pre seba považuje za najvhodnejší a s ohľadom na skutočnosť, že sa jedná o návrhové konanie, sa tento režim na neho bude vzťahovať počas celého procesu vybavovania žiadosti o informácie. Námietka žalovaného o tom, že žalobca ako oznamovateľ trestného činu mal „využiť“ práve aplikáciu Trestného poriadku a aplikácia infozákona je vylúčená, bola správnym súdom vyhodnotená ako nedôvodná. Okrem toho, že žalovaný nemôže nahrádzať vôľu žiadateľa v tom smere, že za neho rozhodne, ktorá právna úprava z viacerých možností mu prináleží, tak ani žiadne ustanovenie infozákona neustanovuje vylúčenie povinnosti povinnej osoby poskytnúť informácie postupom podľa zákona o slobode informácií osobám, ktoré by tieto informácie mohli získať aj aplikáciou iného právneho nástroja (napr. aj nahliadnutím do spisu podľa Trestného poriadku).

8. Následne správny súd pristúpil k vyhodnoteniu vlastných námietok žalobcu, ktoré sa týkali fiktívnych rozhodnutí vydaných povinnou osobou a odvolacím orgánom podľa infozákona. Podstatnou námietkou žalobcu bolo, že tieto fiktívne rozhodnutia nie sú nijako odôvodnené, sú nepreskúmateľné, a teda už len daná skutočnosť je dôvodom na zrušenie týchto rozhodnutí. Správny súd sa s týmto žalobným bodom stotožnil, nakoľko ho považoval za dôvodný. Po oboznámení sa s administratívnym spisom mal za preukázané, že žalovaný vydal tzv. fiktívne rozhodnutia podľa zákona o slobode informácií, keď žalovaný žalobcovi neposkytol ním požadovanú informáciu a ani nevydal riadne formálne rozhodnutie o odmietnutí poskytnutia informácie, a preto nastupuje právna domnienka podľa § 18 ods. 3 zákona o slobode informácií, že bolo vydané prvostupňové rozhodnutie, ktorým bolo odmietnuté poskytnúť informáciu a zároveň právna domnienka podľa § 19 ods. 3 zákona o slobode informácií, že bolo vydané napadnuté rozhodnutie, ktorým bol rozklad zamietnutý a prvostupňové rozhodnutie bolo potvrdené.

9. Správny súd zdôraznil, že aj tzv. fiktívne rozhodnutia podliehajú súdnemu prieskumu. Tu správny súd poukázal na rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, sp. zn.: 7SŽ/180/01 zo dňa 13.06.2002, z ktorého vyplýva, že „fiktívne rozhodnutie žalovaného správneho orgánu ako povinnej osoby, ako aj fiktívne rozhodnutie ministra ako vedúceho orgánu štátnej správy o podanom rozklade podliehajú síce súdnej preskúmvacej právomoci, ovšem vzhľadom na to, že ide o zákonnú fikciu, nebolo v možnostiach súdu preskúmať dôvody uvedených v rozhodnutí obidvoch stupňov, a teda ani posúdiť ich zákonnosť. Z uvedeného vyplynul nevyhnutný záver Najvyššieho súdu SR, že napadnuté rozhodnutia sú nepreskúmateľné pre nezrozumiteľnosť a pre nedostatok dôvodov“). Účelom zavedenia inštitútu fiktívneho rozhodnutia nebolo „legalizovať“ nečinnosť povinných osôb pri rozhodovaní o žiadostiach podľa tohto zákona, ale poskytnúť ochranu tomu, kto sa obrátil so žiadosťou na povinnú osobu o sprístupnenie informácií (rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, sp. zn.: 5SŽi/1/2011 zo dňa 15.12.2011).

10. V závere napadnutého rozsudku správny súd uviedol, že inštitút fiktívneho rozhodnutia umožňuje žiadateľovi domáhať sa napriek nečinnosti povinnej osoby svojho práva a podať proti fiktívnemu rozhodnutiu odvolanie, opravný prostriedok, resp. žalobu na súd. Povinným osobám však zákon o slobode informácií neumožňuje zostať nečinnými, naopak výslovne im v § 18 ods. 2 infozákona ukladá povinnosť vždy o nesprístupnení informácii vydať písomné rozhodnutie. Nečinnosť povinnej osoby a spoliehanie sa na vznik fiktívneho rozhodnutia je vždy porušením zákona zo strany povinnej osoby. Každé fiktívne rozhodnutie je nezákonné a musí byť odvolacím orgánom alebo súdom zrušené, pretože neobsahuje odôvodnenie (teda je nepreskúmateľné). Zákon o slobode informácií síce predpokladá vydanie fiktívneho rozhodnutia ako následok nečinnosti povinnej osoby, ale takýto postup povinnej osoby nie je zákonom dovolený a je nezákonný. Povinná osoba musí vždy vydať písomné rozhodnutie podľa § 18 ods. 2 zákona o slobode informácií. Ak nevydá písomné rozhodnutie, ide o nezákonný postup a porušenie ústavného práva žiadateľa. Rovnaké pravidlo platí aj pre prípad nevydania rozhodnutia odvolacím orgánom. Ak odvolací orgán nerozhodne v príslušnej lehote o odvolaní, podľa § 19 ods. 3 Zákona o slobode informácií sa predpokladá vydanie rozhodnutia, ktorým odvolanie zamietol a napadnuté rozhodnutie potvrdil (uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, sp. zn. 4SŽik/1/2020 zo dňa 01.03.2021).

11. Vychádzajúc z vyššie uvedených právnych názorov, resp. záverov, správny súd rozhodol tak, ako je to uvedené v bode 1 tohto odôvodnenia, t. j. zrušil obe fiktívne rozhodnutia vydané vo veci podľa súvisiacich ustanovení zákona o slobode informácií.

II. Kasačná sťažnosť žalovaného

12. Proti rozsudku krajského súdu podal včas kasačnú sťažnosť žalovaný (ďalej aj ako „sťažovateľ“), ktorý ju formálne odôvodnil § 440 ods. 1 písm. a), g) a f) SSP, t. j. tým, že na rozhodnutie vo veci nebola daná právomoc správneho súdu; ďalej tým, že správny súd vec nesprávne právne posúdil a napokon tým, že nesprávnym procesným postupom správneho súdu bolo žalovanému znemožnené, aby uskutočnil jemu patriace práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

13. V konkrétnostiach žalovaný namieta oneskorenosť podania správnej žaloby zo strany žalobcu. Sťažovateľ pritom poukázal - okrem iných - na čl. II napadnutého rozsudku, body 7 a 8. Zo záverov správneho súdu totiž ustálil, že prvostupňové fiktívne rozhodnutie bolo žalobcovi doručené dňa 23. septembra 2019 a druhostupňové fiktívne rozhodnutie bolo žalobcovi doručené dňa 11. októbra 2019, pričom z napadnutého rozsudku správneho súdu vyplýva, že žalobca žalobu podal dňa 12. decembra 2019, t. j. po uplynutí lehoty podľa § 181 ods. 1 SSP. Vychádzajúc z tejto skutočnosti má sťažovateľ za to, že správny súd mal žalobu odmietnuť ako oneskorene podanú.

14. Sťažovateľ ďalej namietol, že na konanie a rozhodovanie vo veci nebola daná právomoc správneho súdu. Tento svoj predpoklad odvodzuje sťažovateľ od § 6 a § 7 písm. b) SSP. Tvrdí, že žiadosť žalobcu o sprístupnenie informácií posúdil príslušný orgán podľa jej obsahu, keď túto nevyhodnotil ako žiadosť podľa infozákona, a preto ju postúpil na vybavenie orgánu činnému v trestnom konaní. Výsledkom tohto postupu bolo to, že žalobcovi bolo následne dňa 14. októbra 2019 umožnené nazrieť do vyšetrovacieho spisu (podľa § 69 Trestného poriadku). Sťažovateľ doplnil, že podanie žalobcu bolo „posúdené aj v kontexte na existujúci skutkový a právny stav viažuci sa k osobe žalobcu, ktorý bol v postavení oznamovateľa trestnej činnosti, t. j. podanie bolo vyhodnotené ako žiadosť o nazretie do spisu (nie ako žiadosť o poskytnutie informácií) a následne bol riadne vyrozumený o tom, ako z akých dôvodov bolo jeho podanie vyhodnotené spolu s vyčerpávajúcim odôvodnením“. Na základe týchto skutočností sťažovateľ namietal, že nebola daná právomoc správneho súdu na konanie a rozhodovanie vo veci, keďže - ako tvrdí v kasačnej sťažnosti - „žiadne konanie titulom zákona o slobode informácií na základe žiadosti žalobcu u žalovaného nezačalo a teda ani neprebehlo“. Opäť pritom poukázal na to, že vec bola vybavená orgánom činným v trestnom konaní, a to tak, že žalobcovi bolo umožnené nahliadnuť do vyšetrovacieho spisu. Na základe tohto sťažovateľ tvrdí, že „žalovaný nekonal podľa zákona o slobode informácií, ale konal podľa Trestného poriadku“. Konštatuje, že podaním žiadosti o informácie (zo strany žalobcu) automaticky nezačalo správne konanie, ako aj to, že nebol nečinný, keďže žalobca bol vyrozumený o tom, ako bola jeho žiadosť o informácie vyhodnotená, čím indikuje, že fiktívne rozhodnutia podľa infozákona vo veci ani neboli vydané (ako predmet prieskumu v režime správy správneho súdnictva). Keďže žalovaný vo veci nebol nečinný, podľa sťažovateľa neprichádza do úvahy ani právomoc súdu začať konanie voči žalovanému titulom nečinnosti. Sťažovateľ má za to, že správny súd v rámci konania a rozhodovania vo veci mal preskúmať postup žalovaného v súvislosti s postúpením veci orgánu činnému v trestnom konaní, resp. mal posúdiť registratúrne záznamy žalovaného, prostredníctvom ktorých bol žalobca upovedomený o spôsobe vybavenia jeho veci, pričom tieto úkony správny súd nevykonal.

15. Sťažovateľ v ďalšom v kasačnej sťažnosti namietal, že žalobu žalobcu považuje za šikanóznou, keďže túto podal dňa 12. decembra 2019, avšak už dňa 14. októbra 2019 získal všetky požadované informácie (prostredníctvom nahliadnutia do spisu podľa § 69 Trestného poriadku).

16. Napokon sťažovateľ namieta nesprávne právne posúdenie veci správnym súdom, keď tvrdí, že „ak žiadateľ podá žiadosť o sprístupnenie informácie titulom zákona o slobode informácií, orgán, ktorému bola táto žiadosť doručená, je povinný túto prejednať a rozhodnúť titulom zákona o slobode informácií, teda, podľa želania (vôle) žiadateľa, ktorý je spravidla laikom v oblasti práva, pričom orgánom verejnej správy podľa týchto záverov nie je ani len umožnené posúdiť podanie (žiadosť o sprístupnenie informácie) podľa jeho obsahu“. Naznačuje, že takéto závery súdov sú v rozpore s objektívnym právom a príkladmo poukázal na vybrané zákonné ustanovenia, z ktorých vyplýva, že podania je potrebné posudzovať podľa ich obsahu (§ 19 ods. 2 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (správny poriadok) - ďalej aj ako „Správny poriadok“, § 62 ods. 1 zákona č. 301/2005 Z. z. Trestný poriadok - ďalej aj ako „Trestný poriadok“ a § 124 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok - ďalej aj ako „CSP“). Podľa sťažovateľa, správny súd, resp. kasačný súd uskutočnili vo veci taký výklad § 19 ods. 2 Správneho poriadku, resp. § 22 zákona o slobode informácií, ktorý nemá oporu v normatívnom texte dotknutých právnych predpisov. V tejto súvislosti zopakoval, že mu nie je zrejmé, na základe čoho dospel správny súd k záveru, že v prípade žalobcu začalo administratívne konanie, resp. kedy sa tak stalo, keď toto sťažovateľ od začiatku namietal a podanie žalobcu postúpil na vybavenie orgánu činnému v trestnom konaní, ktorý „žiadosti žalobcu vyhovel titulom iného, adekvátneho právneho inštitútu, ktorý

umožnil získať žiadateľovi ním požadované informácie“. V tomto kontexte mali sudy rozhodujúce vo veci ignorovať pravidlo, podľa ktorého „ak jedna skutková situácia upravená dvoma normami tej istej právnej sily diferentne, potom privilegovane, teda ako prvú treba aplikovať tú z nich, ktorá je konkrétnejšia a na daný skutkový stav prilieha upätejšie“.

17. Sťažovateľ v ďalšej časti kasačnej sťažnosti už len zopakoval svoje názory smerujúce k tomu, že z rozhodnutia správneho súdu nie je zrejmé, ako, resp. prečo dospel k záveru, že administratívne konanie podľa infozákona začalo, ak vec bola postúpená na vybavenie orgánu činnému v trestnom konaní a namieta, že rozhodnutím súdov konajúcich vo veci vznikne „nebezpečný precedens“ spočívajúci v tom, že každé podanie označené ako žiadosť podľa zákona o slobode informácií, bude musieť byť vybavené v režime zákona o slobode informácií bez ohľadu na jeho obsah a tiež bez ohľadu na to, že riešený právny vzťah podlieha inej špecifickej právnej úprave. Sťažovateľ má za to, že je vylúčené, aby ktokoľvek štátnemu orgánu určoval, aký právny predpis má voliť na posúdenie konkrétnych problematik a posúdenie konkrétnych nárokov či práv. Aplikácia právnych predpisov podľa vôle, resp. podľa príkazu fyzickej osoby je podľa žalovaného v rozpore s právnym poriadkom Slovenskej republiky, nemá oporu v žiadnom jeho normatívnom texte a do právneho poriadku by vniesla konfúzne uplatňovanie, anarchický prístup s konzekvenciou narušenia princípov právneho štátu a právnej istoty.

18. V závere kasačnej sťažnosti žalovaný namieta nedostatočné odôvodnenie napadnutého rozsudku správneho súdu, čo malo mať za následok porušenie jeho práva na spravodlivé súdne konanie. Skonštatoval, že úplný, ale i čiastočný nedostatok dôvodov rozhodnutia je v rozpore s požiadavkami na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia.

19. Z uvedených dôvodov navrhol, aby kasačný súd zmenil napadnutý rozsudok tak, že žalobu žalobcu odmietne, príp. ju zamietne alebo aby napadnutý rozsudok správneho súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

III. Vyjadrenie žalobcu ku kasačnej sťažnosti žalovaného

20. K podanej kasačnej sťažnosti žalovaného sa vyjadril žalobca podaním zo dňa 12. novembra 2023. Uviedol v ňom, že je nesprávny predpoklad sťažovateľa, že žalobu podal oneskorene, keďže ju nepodal dňa 12. decembra 2019, ale 10. decembra 2019 o 22:47 hod. Ak teda žalovaný uvádza, že lehota na podanie žaloby žalobcovi uplynula dňa 11. decembra 2019, táto bola podaná včas, keďže bola podaná dňa 10. decembra 2019.

21. V súvislosti s námietkou o nedostatku právomoci správneho súdu na rozhodovanie vo veci, žaloba uviedol, že nevie, k čomu smeruje predmetná námietka sťažovateľa. Tento totiž sám uvádza, že vo veci postupoval podľa § 22 zákona o slobode informácií a § 19 ods. 2 Správneho poriadku, keď sa vec rozhodol vybaviť nie prostredníctvom infozákona, ale postúpením veci orgánu činnému v trestnom konaní. Žalobca tvrdí, že práve táto skutočnosť následne viedla k tomu, že vo veci nastala fikcia (poznámka kasačného súdu: negatívneho) rozhodnutia. Žalobca považuje za absurdné, aby sa domáhal „preskúmania postúpenia žiadosti“. V ďalšej časti vyjadrenia ku kasačnej sťažnosti žalobca tvrdí, že „si nevybavuje“, že mu bola na jeho žiadosť, ktorá je predmetom tohto konania, poskytnutá žalovaným informácia o tom, že táto bola vybavená ako žiadosť o nahliadnutie do spisu. Obdobne uviedol, že si nevybavuje ani len to, že by mu bola poskytnutá informácia o tom, do akého spisu by mohol nahliadnuť a kedy by tak mohol učiniť.

22. Doplnil, že z nahliadnutia do spisu nezískal požadované informácie a nebolo mu poskytnuté vysvetlenie, či takéto informácie a dokumenty neexistujú, alebo len nie sú obsiahnuté v predloženej spise. Napokon v tomto kontexte skonštatoval, že správnu žalobu podal aj z dôvodu, že požadované informácie napriek nahliadnutiu do spisu nezískal.

23. V nadväznosti na ustanovenie § 14 ods. 2 v spojení s § 16 ods. 1 infozákona uviedol, že bol povinný uviesť do svojej žiadosti, aký spôsob sprístupnenia informácie žiada, pričom tento sa môže meniť len na základe dohody so žiadateľom a aj to len v prípade, ak požadovaným spôsobom nie je možné informáciu sprístupniť. Povinná osoba nie je oprávnená svojvoľne meniť spôsob sprístupnenia informácie.

24. Žalobca vo svojom vyjadrení ďalej poukázal na rozhodnutie kasačného súdu vo veci sp. zn. 6Svk/49/2022, z ktorého vyplýva, že upovedomenie žiadateľa o možnosti sprístupnenia informácie prístupom do elektronického súdneho spisu, resp. fyzického nahliadnutia do príslušného súdneho spisu, „nepovažuje najvyšší správny súd za adekvátnu a obsahovo čo do jej účelu rovnocennú a ekvivalentnú náhradu“ (pozn.: k inštitútu sprístupnenia informácie podľa infozákona).

25. Žalobca sa preto nestotožňuje s tým, že by vo veci neboli vydané fiktívne rozhodnutia. Ak žalovaný, resp. orgány verejnej správy svojím postupom „umožnili“ vydanie fiktívnych rozhodnutí, mali by v tomto prípade rešpektovať právomoc správneho súdu.

26. Žalobca sa rovnako nestotožňuje s námietkou sťažovateľa, že správny súd vec posúdil nesprávne, či už v otázke posudzovania obsahu jeho žiadosti o sprístupnenie informácie, resp. v tom, či mal možnosť výberu právneho nástroja, ktorý vo veci uplatní. Doplnil, že možnosť materiálneho posudzovania podania účastníka konania má za účel jeho ochranu pred prílišným formalizmom, keď tento princíp sa má aplikovať v prospech účastníka konania. Na rozdiel od sťažovateľa má žalobca za to, že v prípade koexistencie viacerých možností na uplatnenie určitého práva, ktoré sa vzájomne nevylučujú, si môže každý zvoliť právny režim, akým bude svoje právo u štátneho orgánu uplatňovať. Na strane druhej, štátne orgány takémuto postupu nesmú brániť a majú rešpektovať slobodu a vôľu jednotlivca. Poukázal na to, že to nie je precedens, ale pomerne ustálená rozhodovacia prax, keď opäť poukázal na rozsudok kasačného súdu vo veci sp. zn. 6Svk/49/2022 (bod 35).

27. Napokon, v kontexte sťažovateľom namietaného porušenia jeho práva podľa čl. 46 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 6 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, žalobca uviedol, že v tomto prípade žalovaný vrchnostensky vykonával štátnu moc a rozhodoval o práve žalobcu na prístup k informáciám a má za to, že v takomto prípade správny orgán nie je nositeľom základných práv a slobôd. Odkázal pritom na rozhodnutie ústavného súdu - sp. zn. III. ÚS 530/2015.

28. V závere svojho vyjadrenia žalobca navrhol, aby kasačný súd kasačnú sťažnosť žalovaného proti rozsudku správneho súdu (bod 1 tohto odôvodnenia) zamietol.

IV. Konanie pred najvyšším správnym súdom

29. Najvyšší správny súd Slovenskej republiky v postavení kasačného súdu preskúmal napadnutý rozsudok správneho súdu, pričom jeho právomoc a príslušnosť pre toto konanie a rozhodnutie je daná v § 101e ods. 2 zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a zmene a doplnení niektorých zákonov v účinnom znení a § 11 písm. h) SSP.

30. Kasačný súd s ohľadom na § 455 SSP nepovažoval za potrebné nariadiť vo veci pojednávanie a rozhodol o kasačnej sťažnosti bez jeho nariadenia. Rozsudok bol vyhlásený verejne po oznámení dňa vyhlásenia v súlade s § 137 ods. 4 SSP.

31. So zreteľom na § 439 ods. 1, § 442 ods. 1, § 443 ods. 2 písm. a) SSP kasačný súd skonštatoval, že podaná kasačná sťažnosť smeruje proti rozsudku, voči ktorému je prípustná, bola podaná oprávnenou osobou a včas.

32. Po preskúmaní napadnutého rozsudku správneho súdu a kasačnej sťažnosti, ako aj podkladového materiálu, kasačný súd dospel k záverom, ktoré odôvodňuje v nasledovnom texte.

V. Vybrané zákonné ustanovenia súvisiace s vecou

33. Podľa § 3 ods. 1 zákona o slobode informácií, každý má právo na prístup k informáciám, ktoré majú povinné osoby k dispozícii.

34. Podľa § 3 ods. 3 zákona o slobode informácií, informácia sa sprístupňuje bez preukázania právneho alebo iného dôvodu alebo záujmu, pre ktorých sa informácia požaduje.

35. Podľa § 16 ods. 1 zákona o slobode informácií, informácie sa sprístupňujú najmä ústne, nahliadnutím do spisu vrátane možnosti vyhotoviť si odpis alebo výpis, odkopírovaním informácií na technický nosič dát, sprístupnením kópií predlôh s požadovanými informáciami, telefonicky, faxom, poštou, elektronickou poštou. Ak informáciu nemožno sprístupniť spôsobom určeným žiadateľom, dohodne povinná osoba so žiadateľom iný spôsob sprístupnenia informácie.

36. Podľa § 18 ods. 3 zákona o slobode informácií, ak povinná osoba v lehote na vybavenie žiadosti neposkytla informácie či nevydala rozhodnutie a ani informáciu nesprístupnila, predpokladá sa, že vydala rozhodnutie, ktorým odmietla poskytnúť informáciu. Za deň doručenia sa v tomto prípade považuje tretí deň od uplynutia lehoty na vybavenie žiadosti.

37. Podľa prvej vety § 19 ods. 1 zákona o slobode informácií, proti rozhodnutiu povinnej osoby o odmietnutí požadovanej informácie možno podať odvolanie v lehote 15 dní od doručenia rozhodnutia alebo márneho uplynutia lehoty na rozhodnutie o žiadosti podľa § 17.

38. Podľa § 19 ods. 3 zákona o slobode informácií, odvolací orgán rozhodne o odvolaní do 15 dní od doručenia odvolania povinnou osobou. Ak odvolací orgán v tejto lehote nerozhodne, predpokladá sa, že vydal rozhodnutie, ktorým odvolanie zamietol a napadnuté rozhodnutie potvrdil; za deň doručenia tohto rozhodnutia sa považuje druhý deň po uplynutí lehoty na vydanie rozhodnutia.

39. Podľa § 19 ods. 2 (prvá veta) Správneho poriadku, podanie sa posudzuje podľa jeho obsahu.

40. Podľa § 18 ods. 2 (prvá veta) Správneho poriadku, konanie je začaté dňom, keď podanie účastníka konania došlo správne orgánu príslušnému vo veci rozhodnúť.

41. Podľa § 181 ods. 1 SSP, fyzická osoba alebo právnická osoba musí správnu žalobu podať v lehote dvoch mesiacov od oznámenia rozhodnutia orgánu verejnej správy alebo opatrenia orgánu verejnej správy, proti ktorému smeruje, ak tento zákon alebo osobitný predpis neustanovuje inak.

42. Podľa § 69 ods. 4 SSP, lehota určená podľa týždňov, mesiacov alebo rokov sa skončí uplynutím toho dňa, ktorý svojím pomenovaním alebo číselným označením zodpovedá dňu, v ktorom sa stala udalosť určujúca začiatok lehoty. Ak chyba tento deň v poslednom mesiaci lehoty, končí sa lehota uplynutím posledného dňa tohto mesiaca.

VI. Právne posúdenie veci kasačným súdom

43. Ako prvú kasačnú námietku skúmal najvyšší správny súd sťažovateľom namietané oneskorené podanie správnej žaloby žalobcom. Pri vyhodnocovaní tejto právnej otázky pritom vychádzal z toho, že sťažovateľ v kasačnej sťažnosti nenamietal správnosť záveru správneho súdu o tom, že fiktívne rozhodnutie žalovaného (ako odvolacieho orgánu) bolo žalobcovi doručené dňa 11.10.2019 (str. 5 kasačnej sťažnosti). Túto skutočnosť preto kasačný súd ďalej ani neskúmal, keďže žalovaným nebola namietaná. Sťažovateľ - na strane druhej - tvrdil a napádal to, že správna žaloba - vzhľadom na to, že rozhodnutie žalovaného bolo žalobcovi doručené dňa 11. októbra 2019 - bola podaná oneskorene, keďže bola podaná dňa 12. decembra 2019 (§ 181 ods. 1 SSP).

44. V bode 7 napadnutého rozsudku správny súd uviedol, že žalobca správnu žalobu „podal dňa 12.12.2019“. Sťažovateľovi sa preto legitímne mohlo javiť, že táto bola naozaj podaná oneskorene. V skutočnosti ju však žalobca podal už dňa 10. decembra 2019, čo mal kasačný súd za preukázané z listiny označenej ako „Potvrdenie o odoslaní podania“ nachádzajúcej sa na č. I. 20 súdneho spisu. Zároveň, na č. I. 21 súdneho spisu sa nachádza listina označená ako „Doručenka“, z ktorej vyplýva, že správna žaloba žalobcu bola Krajskému súdu v Bratislave doručená dňa 11.12.2019 o 05:38 hod. Dňa 12.12.2019 došlo „iba“ k zapísaniu príslušnej veci do súdneho registra, resp. k opatreniu elektronického podania žalobcu prezenčnou pečiatkou krajského súdu, čo však v podmienkach súdnej veci nie je možné stotožňovať s dátumom podania samotnej kasačnej sťažnosti zo strany žalobcu.

45. Bez toho, aby súd pre účely tohto rozsudku detailne skúmal relevanciu predmetných dátumov (10.12.2019 a 11.12.2019), v kontexte predmetu konania je zrejmé, že vzhľadom na znenie ustanovenia § 69 ods. 4 SSP (bod 42 tohto rozsudku) v spojení s § 181 ods. 1 SSP (bod 41 tohto rozsudku) podal žalobca správnu žalobu vo veci včas. Námietka sťažovateľa o oneskorenosti podania správnej žaloby bola preto kasačným súdom vyhodnotená ako nedôvodná.

46. Druhá námietka (body 14 a 15 tohto rozsudku vyššie) a tretia kasačná námietka sťažovateľa (body 16 a 17 tohto rozsudku) sa do veľkej miery z hľadiska ich materiálnej stránky prelínajú, sťažovateľ svoju argumentáciu (aj keď čiastočne s iným slovným vyjadrením) opakuje v oboch týchto námietkach, a preto sa im takto bude v ďalšom venovať aj samotný kasačný súd.

47. Primárnym východiskom, ktoré medzi účastníkmi konania nie je sporné, a ktorú z administratívneho spisu overil aj kasačný súd, je to, že žalobca dňa 10. septembra 2019 doručil na e-mailovú adresu určenú na tento účel (infoppz@minv.sk), žiadosť o sprístupnenie informácií, kde explicitne uviedol, že tento úkon realizuje podľa zákona o slobode informácií, keď obsah samotnej kasačnej sťažnosti korešponduje s bodom 5 tohto rozsudku.

48. Z administratívneho spisu je tiež zrejmé, že žiadosť žalobcu obsahovala všetky náležitosti predpísané zákonom a v tomto zmysle ju začali príslušné orgány verejnej správy aj vybavovať (k tomu pozri napr. e-mailovú správu zo dňa 11.09.2019, 07:32 hod - odosielateľ: O.. A. E., Tlačový odbor Kancelárie MV SR: „dovoľujem si Vám odstúpiť žiadosť o sprístupnenie informácie, ktorá bola doručená dňa 10.09.2019 a zaevidovaná pod číslom KM-TO-2019/007031 ako žiadosť o sprístupnenie informácií v zmysle zákona č. 211/2000 Z. z.“, resp. e-mailovú správu zo dňa 11.09.2019, 10:09 hod. - odosielateľ: Z.. O.. A. M., oddelenie komunikácie a prevencie Prezídium Policajného zboru - správa obdobného znenia ako vyššie s pokynom, aby súvisiace podklady boli odosielateľke doručené najneskôr do 17.09.2019, príp. e-mailová správa od Z.. O.. A. M. zo dňa 10.09.2019, 15:05 hod. - nasledovného znenia: „Dobrý deň, na základe N MV SR č. 10/2015 zasielam žiadosť predloženú podľa zákona č. 211/2000 Z. z. o slobodnom prístupe k informáciám a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov“). Až dňa 12. septembra 2019 bola od O.. A. E. (Tlačový odbor Kancelárie ministra vnútra SR) doručená Národnej kriminálnej agentúre PPZ e-mailová správa (12:27 hod.) s informáciou, že podanie žalobcu bude „vyradené“ z evidencie žiadostí o informácie a že vec má byť priamo vybavená podľa osobitného predpisu.

49. Podľa § 22 ods. 1 infozákona, ak nie je v tomto zákone ustanovené inak, použijú sa na konanie podľa tohto zákona všeobecné predpisy o správnom konaní. Podľa § 18 ods. 2 (prvá veta) Správneho poriadku, konanie je začaté dňom, keď podanie účastníka konania došlo správny orgán príslušnému vo veci rozhodnúť. Zákon o slobode informácií neurčuje žiadne osobitné ustanovenie ohľadom momentu začatia správneho konania iniciovaného na návrh účastníka konania (v súdnej veci - na návrh žiadateľa o informáciu podľa infozákona). Ako to vyplýva z bodu 48 tohto rozsudku, žalobca požiadal o sprístupnenie informácie povinnú osobu, a to prostredníctvom na to určenej elektronickej platformy, čím začalo administratívne konanie vo veci.

50. Celá súvisiaca argumentácia sťažovateľa o tom, že administratívne konanie vo veci nezačalo, žiadne administratívne konanie neprebehlo a pod., a preto ani nemohlo dôjsť k vydaniu tzv. fiktívnych rozhodnutí podľa zákona o slobode informácií, vychádza z nesprávnej interpretácie relevantnej právnej úpravy. Skutočnosť, že povinná osoba sa v priebehu takto začatého správneho konania (pozn. konanie začalo doručením žiadosti príslušnému správny orgán) „autonómne rozhodla“, že vec nebude ďalej vybavovať ako žiadosť o slobodný prístup k informáciám, ale že ju postúpi orgán činnému v trestnom konaní na vybavenie podľa § 69 Trestného poriadku, je mimo osoby žalobcu a žiadnym spôsobom nedopadá na vznik fikcie rozhodnutia podľa § 18 ods. 3 infozákona, resp. § 19 ods. 3 zákona o slobode informácií. Zákon o slobode informácií v žiadnom zo svojich ustanovení neurčuje, že fikcia negatívneho rozhodnutia (podľa § 18 ods. 3, resp. § 19 ods. 3 infozákona) nenastáva, ak povinná osoba postúpi vec inému orgán na vybavenie podľa inej právnej úpravy a pod.

51. Z uvedeného potom vyplýva, že sťažovateľ sa mýli, ak má za to, že konanie podľa zákona o slobode informácií nezačalo a že z tohto dôvodu ani nemohlo dôjsť k vydaniu fiktívnych rozhodnutí podľa infozákona. Naopak, k ich vydaniu došlo a práve tieto preto boli aj predmetom súdneho prieskumu pred Správny súd v Bratislave. Nie je preto správny ani predpoklad sťažovateľa, že správny súd preskúmaval rozhodnutia, ktoré sú zo súdneho prieskumu v režime správneho súdництва vylúčené. Nepreskúmaval totiž postup orgán činného v trestnom konaní, ktorý umožnil žalobcovi nahliadnúť do spisu, ako ani vlastnú činnosť správnych orgánov napr. v tom zmysle, či bol správny ich postup, keď infožiadosť žalobcu postúpili orgán činnému v trestnom konaní.

52. Naopak, správny súd dostatočne opísal priebeh administratívneho konania vo veci - i keď nepochybne mohol v odôvodnení napadnutého rozsudku explicitne skonštatovať, že administratívne konanie bolo vo veci infozákona zákona začaté doručením predmetnej žiadosti príslušnému správny orgán, a to o to viac, že námietkou neexistencie právomoci správnych súdov v predmetnej veci sa už krajský súd, ako aj kasačný súd skôr zaoberali. Na strane druhej, možno aj z tohto dôvodu správny súd nevenoval predmetnej otázke osobitný priestor, keď ju považoval za právne vysporiadanú, resp. za notoriu, na ktorú osobitne vo vzťahu k orgán verejnej správny nemusel poukazovať.

53. V tejto súvislosti kasačný súd dopĺňa, že na plynutí lehôt, na základe ktorých vzniká fikcia negatívneho rozhodnutia, nemení nič ani to, či, resp. ako podrobne je žiadateľ informovaný o tom, že jeho žiadosť bude vybavená cez inštitút nahliadnutia do spisu podľa § 69 Trestného poriadku. Správne konanie je vo svojej podstate konaním formálnym. Nie je možné riadne začaté administratívne konanie „považovať za skončené“ alebo „za nezačaté“ na základe toho, že samotný správny orgán sa sám rozhodne pre nejaký procesný postup vo veci, ktorý však nemá oporu v zákone, ako ani v rozhodovacej praxi najvyšších súdnych autorít.

54. Vzhľadom na uvedené je potom zrejmé, že keďže predmetom správneho súdneho prieskumu boli fiktívne rozhodnutia správnych orgánov, ktoré boli vydané ex lege v rámci riadne začatých administratívnych konaní (k tomu pozri toto odôvodnenie vyššie), na toto konanie bola daná právomoc správneho súdu, a preto je aj táto kasačná námietka sťažovateľa nedôvodná.

55. Najvyšší správny súd v tejto súvislosti už len dopĺňa, že sťažovateľ v kasačnej sťažnosti ani len neuviedol zákonné ustanovenie, ktoré by malo viesť k záveru, že v prípade, ak žiadateľ podľa infozákona požiada o určitú informáciu a táto jeho žiadosť je postúpená orgán činnému v trestnom konaní podľa Trestného poriadku, že to znamená, že administratívne konanie ani nezačalo. Naopak, zo skutočností uvedených vyššie v bode 48 tohto rozsudku je nepochybné, že vec žalobcu sa vybavovala ako žiadosť podľa infozákona, avšak neskôr bola „vyradená“ z evidencie a postúpená na priame vybavenie orgán činnému v trestnom konaní podľa osobitných predpisov. Takýto postup na vybavenie žiadosti o prístup k informáciám však zákon o slobode informácií neupravuje, a preto táto skutočnosť nemohla viesť k neplynutiu lehôt určených zákonom na vybavenie žiadosti (s následkom fikcie rozhodnutia, ak táto nie je včas a riadne vybavená).

56. Na doplnenie je v tejto súvislosti potrebné uviesť aj to, že nie je správny predpoklad sťažovateľa, že fikcia negatívnych rozhodnutí vo veci nemohla nastať, keďže povinná osoba, resp. odvolací orgán neboli „nečinní“, keďže žiadosť žiadateľa o informácie postúpili orgán činnému v trestnom konaní na

vybavenie podľa Trestného poriadku. Akokoľvek brojí sťažovateľ proti záveru o jeho nečinnosti, pre účely zákona o slobode informácií nečinný bol, čo viedlo ku vzniku fikcie negatívnych rozhodnutí. Ak totiž raz začalo konanie podľa infozákona (čo vzhľadom na obsah administratívneho spisu nemôže byť sporné), nevykonávanie úkonov podľa infozákona (ale postúpenie veci na jej vybavenie podľa Trestného poriadku bez toho, aby bol tento postup vyžadovaný zákonom) je z právneho hľadiska - pre účely zákona o slobode informácií - nečinnosťou. Za úkon nečinnosti je v tomto zmysle potrebné považovať aj „vyrazenie“ žiadosti z evidencie a postúpenie veci na vybavenie mimo „procesnej línie“ zákona o slobode informácií. Kasačný súd pritom nerozporuje, že ak sa žalobca nečinnosti vo vzťahu k žalovanému v rámci správnej žaloby nedomáhal, nemá ex offio právomoc o takomto návrhu rozhodnúť, keďže správne súdne konanie je v zásade návrhové (§ 5 ods. 5 SSP - „Konanie pred správnym súdom možno začať len na základe návrhu.“) - k tomu pozri aj bod 14 tohto rozsudku. Skúmanie tejto otázky je však v okolnostiach veci bezpredmetné, keďže administratívny spis poskytuje podklad pre záver, že správny orgán síce úkony vo veci uskutočňoval, ale tieto boli mimo rámca infozákona, a preto došlo ku vzniku fiktívnych rozhodnutí.

57. Nedôvodným je potom aj námietka sťažovateľa smerujúca k tomu, že správny súd mal preskúmať postup žalovaného, keď tento postúpil vec na vybavenie orgánu činnému v trestnom konaní, resp. mal preskúmať registratúrne záznamy, z ktorých vyplýva, že žalobca mal byť o tomto procesnom postupe informovaný. Oba tieto úkony sú pre rozhodnutie súdu v tejto veci irelevantné. Správny súd totiž nepreskúmal zákonnosť postupu správneho orgánu v otázke postúpenia veci orgánu činnému v trestnom konaní. Pre jeho rozhodnutie postačovalo, že žiadosť žalobcu o poskytnutie informácie nebola v zákonných lehotách vybavená podľa § 18 ods. 3 infozákona, resp. § 19 ods. 3 infozákona, čo založilo vznik negatívnych fiktívnych rozhodnutí a tieto boli spôsobilým predmetom súdneho prieskumu v konaní pred správnym súdom. Registratúrne záznamy a pod., z ktorých by aj vyplynula komunikácia správneho orgánu so žalobcom, nemôže bez ďalšieho právne zabrániť vzniku fikcie vzniku negatívneho rozhodnutia podľa infozákona, ak napr. z tejto komunikácie nevyplynie, že sa jedná o vybavovanie veci podľa infozákona, napr. v otázkach zmeny spôsobu sprístupnenia požadovaných informácií podľa § 16 ods. 1 (posledná veta) zákona o slobode informácií.

58. V podanej kasačnej sťažnosti žalovaný namietal aj to, že tak správny súd, ako aj kasačný súd (v skoršom zrušujúcom rozsudku) nesprávne interpretujú požiadavku materiálneho hodnotenia podania účastníka konania, resp. že súdy svojimi rozsudkami v predmetnej veci „oberajú“ správne orgány o možnosť hodnotenia podania účastníka konania podľa ich vlastnej úvahy, ďalej že odignorovali princíp, podľa ktorého ak sú skutkové okolnosti určitej veci riešiteľné viacerými spôsobmi, je potrebné použiť nástroj, ktorý na tieto okolnosti „prilieha upätejšie“ a pod., pričom podčiarkol, že tento výklad by mohol predstavovať „nebezpečný precedens“.

59. Tu je potrebné poukázať na to, že kasačný súd - a nepochybne aj správny súd - bez ďalšieho akceptujú požiadavku spočívajúcu v tom, aby podania účastníka správneho konania boli hodnotené podľa ich obsahu a nie formalisticky. Uvedené však nie je možné zamieňať s tým, že správny orgán môže príslušné podania vybavovať „ľubovoľne“, príp. dokonca svojvoľne - ako to on sám uzná - v okolnostiach veci - za vhodné. Vždy je totiž v prvom rade potrebné skúmať vlastný obsah podania účastníka konania a jeho formálne náležitosti. Ak tieto dávajú jednoznačnú odpoveď na to, čoho sa účastník konania domáha a zároveň predmetná požiadavka a nadväzujúci spôsob vybavenia veci nie je v rozpore so zákonom, nie je dôvod na to, aby správny orgán sám „preklasifikoval“ predmetné podanie na niečo, čo on považuje v konkrétnostiach veci za vhodnejšie riešenie.

60. Predmetná námietka sťažovateľa teda podľa kasačného súdu zrejme vychádza z nesprávneho pochopenia toho, čo kasačný súd už skôr vyslovil v zrušujúcom rozsudku vo veci (bod 4 tohto rozsudku vyššie). Ak je totiž zrejme, že účastník konania sa domáha sprístupnenia informácie podľa infozákona, správny orgán nemá čo posudzovať predmetné podanie cez svoju vlastnú prizmu tak, že i napriek jednoznačnému prejavu vôle, ktorý je navyše plne súladný s objektívnym právom, dospeje k záveru, že predmetné podanie nebude ďalej vybavovať ako žiadosť o sprístupnenie informácie podľa zákona, ale ako žiadosť o nahliadnutie do spisu podľa Trestného poriadku, keďže žiadateľ má zároveň procesné postavenie, ktoré mu umožňuje tieto informácie získať aj takýmto spôsobom. Uvedené zároveň neznamena - ako sa to snažil sťažovateľ naznačiť - že by účastníci konania mali správnym orgánom nariaďovať, aký právny predpis majú na vec použiť a pod.

61. Javí sa preto, že sťažovateľ nesprávne vyhodnotil skoršie právne názory najvyššieho správneho súdu a nadväzujúce názory správneho súdu, resp. nesprávne interpretoval - v kontexte súdnej veci - obsah inštitútu materiálneho posudzovania podania účastníka správneho konania. Ani jeden z týchto súdov totiž žalovanému (a ani inému orgánu verejnej správy) „neberie“ právo a zároveň povinnosť posudzovať podania účastníka podľa ich obsahu a nebyť v rámci ich posudzovania formalistom. To

však nie je to isté, ako „priznať“ správne mu orgánu právomoc autonómne rozhodnúť, že určité podanie účastníka konania bude správnym orgánom na základe jeho vlastnej úvahy posúdené inak ako to chcel sám účastník konania, ak zároveň nič nebráni tomu, aby bola vec vybavená práve cez právnu líniu požadovanú účastníkom konania.

62. Kasačný súd už vo svojom skoršom zrušujúcom rozsudku vo veci (bod 4 tohto rozsudku) vyslovil právny názor, že právo osoby nahliadať do spisu žiadnym spôsobom nekonzumuje jeho právo žiadať o informácie (hoci aj z toho istého spisu) prostredníctvom žiadosti na základe infozákona.

63. V tejto súvislosti je potrebné doplniť, že sťažovateľ svoju argumentáciu spočívajúcu v tom, že ak prichádza do úvahy niekoľko ekvivalentných právnych riešení tej istej veci je potrebné uplatniť riešenie, ktoré „na daný skutkový stav prilieha upätnejšie“, neoprel o žiadne zákonné ustanovenie, právny princíp, ako ani len o doktrinálne zdroje. Bez ohľadu na to však kasačný súd uvádza, že na skutkové okolnosti súdnej veci bolo priliehavejšie práve to, aby žiadosť žiadateľa bola vybavená ako žiadosť podľa infozákona (nie to, aby bol žiadateľ vybavený aplikáciou § 69 Trestného poriadku). Sám žalobca totiž svoju žiadosť tak označil, jej obsah tomu plne zodpovedal, žiadosť nemá žiadne vady a nie je zo zákona, ako ani podľa rozhodovacej praxe súdnych autorít vylúčené, aby bola povinnou presne takto vybavená. Namiesto toho, aby správny orgán postupoval presne podľa toho, čo je v skutkových a právnych okolnostiach veci riešením per se, tento sa v rámci tohto konania snaží presvedčiť správny súd a kasačný súd o tom, že je vlastne na ňom, aby rozhodol, či určitú žiadosť vybaví ako žiadosť podľa infozákona alebo či sa rozhodne pre iný spôsob vybavenia veci, napr. odkázanie účastníka na iný spôsob získania informácie. S takýmto postupom kasačný súd zásadne nesúhlasí a už vôbec nemôže súhlasiť s tým, aby sa podanie účastníka konania posudzovalo v kontexte „osoby“, ktorá úkon robí (k tomu pozri bod 14 tohto rozsudku). Orgán štátu podľa čl. 2 ods. 2 Ústavy SR má jasne vymedzené limity svojho konania a nemôže tieto prekračovať alebo obchádzať „podľa vlastného uváženia“.

64. Jadro súdnej veci sa teda z materiálneho hľadiska netýkala toho, či žalovaný mal možnosť žiadosť žalobcu podľa infozákona sám „preklasifikovať“ a posúdiť ako žiadosť o nahliadnutie do vyšetrovacieho spisu alebo nie (pričom takúto možnosť nemal), ale v tom, že ak má žalobca k dispozícii jednu možnosť na získanie informácie (infozákon) a zároveň aj inú možnosť (napr. nahliadnutie do spisu podľa Trestného poriadku), nie je to správny orgán, kto má robiť za účastníka konania rozhodnutie v tom smere, ako bude predmetná vec vybavená. Inými slovami povedané, konkurencia právnych možností riešenia určitej právnej otázky neznamena zároveň právomoc správneho orgánu rozhodnúť o tom, ktorá z týchto možností bude uplatnená. Tento záver pritom vyplýva tak zo skoršieho zrušujúceho rozsudku kasačného súdu vo veci (sp. zn. 4Svk/23/2022), ako aj z nadväzujúceho rozhodnutia krajského súdu, ktorý je predmetom tohto kasačného konania. Žiadne závery, ktoré sťažovateľ v kasačnej sťažnosti naznačuje, nemajú oporu vo vlastných rozsudkoch správneho súdu, príp. skoršieho rozsudku kasačného súdu v tejto veci, ako ani v tomto rozsudku najvyššieho správneho súdu.

65. Na doplnenie kasačný súd uvádza, že rozhodnutia podporujúce vyššie uvedené závery vyplývajú aj z ďalších - neskorších rozhodnutí kasačného súdu, vydaných po zrušujúcom rozsudku kasačného súdu v tejto veci (bod 4 tohto rozsudku), a to napr. z rozhodnutia sp. zn. 6Svk/49/2022 zo dňa 20. apríla 2023 - „35. Najvyšší správny súd ďalej v tomto kontexte uvádza, že najširší a najvšeobecnejší spôsob prístupu informáciám poskytuje zákon č. 211/2000 Z. z., čo vyplýva zo zakotvenia práva na sprístupnenie informácie pre každého (§ 3 ods. 1 menovaného zákona), bez ohľadu na preukazovanie právneho alebo iného dôvodu alebo záujmu, pre ktorý sa informácia požaduje (§ 3 ods. 3 menovaného zákona), dokonca ak to neznemožňuje sprístupnenie informácie, aj bez uvedenia všetkých zákonom stanovených náležitostí, vrátane identity žiadateľa (§ 14 ods. 3 menovaného zákona) a bezplatne (§ 21 ods. 1 menovaného zákona). Platná právna úprava však popri zákone č. 211/2000 Z. z. upravuje v jednotlivých oblastiach výkonu verejnej moci, respektíve ako súčasť procesných práv účastníka správneho konania, možnosť požiadať o určité druhy informácií aj na základe iných právnych predpisov [napríklad § 23 Správneho poriadku, § 55 zákona č. 153/2001 Z. z. o prokuratúre, § 133 zákona č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku (stavebný zákon)]. Konkrétne predpisy stanovujú spôsoby prístupu, rozsah poskytovaných informácií, okruh osôb oprávnených sa s nimi oboznamovať aj ďalšie podmienky prístupu k nim. V takýchto prípadoch je vecou žiadateľa, aby si zvolil právny režim prístupu k informáciám, ktorý pre seba považuje za najvhodnejší, spravidla v závislosti od svojho postavenia a vzťahu k orgánu, od ktorého informácie požaduje. Vzhľadom na to, že sa jedná o striktné návrhové konanie, znamená to, že režim vybraného zákona sa na neho bude vzťahovať počas celého procesu vybavovania žiadosti o informácie. Voľba konkrétneho právneho režimu a postupu je spojená s „rizikom“, že si zvolí právnu úpravu, postup podľa ktorej nedosiahne najpriaznivejší možný výsledok (napríklad rozsah informácií môže byť limitovaný, existuje poplatková povinnosť) v porovnaní s inou do úvahy prichádzajúcou právnu úpravou (pozri napríklad rozsudok najvyššieho správneho

súdu zo 16. decembra 2021, sp. zn. 5Sžik/3/2020). Rovnako možno poukázať na rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 27. apríla 2016, sp. zn. 3Sžo/106/2015, podľa ktorého účastníkovi konania žiadne zákonné ustanovenie nebráni, aby využil aj právo na informácie podľa zákona č. 211/2000 Z. z. Všetko záleží od dispozičného práva účastníka konania. Správny orgán, respektíve povinná osoba v zmysle zákona č. 211/2000 Z. z. si nemôže podanie účastníka prekvalifikovať podľa svojej vôle, bez toho, aby s tým účastník konania, respektíve žiadateľ o poskytnutie informácie súhlasil. Rovnako podľa rozsudku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 01. augusta 2012, sp. zn. 3Sži/3/2012, administratívne konanie i následné súdne konanie o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia sú návrhovými konaniami, preto konajúce orgány sú viazané rozsahom návrhu žiadateľa i právnym režimom, ktorý si pri uplatňovaní žiadosti zvolil. Ak žiadateľ jednoznačne uvedie právny režim svojej žiadosti podľa zákona č. 211/2000 Z. z., povinné osoby musia odôvodniť, či mu môžu vyhovieť, alebo nie. Upriamovanie pozornosti žiadateľa na iné právne možnosti je nadbytočné a vedie k nepreskúmateľnosti právneho režimu, v ktorom povinné osoby o žiadosti rozhodli.“, obdobne napr. rozhodnutie najvyššieho správneho súdu - sp. zn. 3Svk/38/2022 zo dňa 27. júna 2023 a i.

66. Kasačný súd nemohol prisvedčiť ani tej námietke sťažovateľa, podľa ktorej by žaloba žalobcu mala byť šikanózna, a to na tom základe, že tomuto síce požadované informácie podľa zákona o slobode informácií poskytnuté neboli, ale ešte pred podaním správnej žaloby nahliadol do vyšetrovacieho spisu a tak požadované informácie získal. Je totiž nesporné, že kým nahliadnutie do spisu je jednostranný úkon smerujúci od účastníka konania k orgánu štátu bez práva získavať dodatočné, príp. vysvetľujúce informácie, vybavenie žiadosti o informácie smeruje z materiálneho hľadiska od orgánu štátu k fyzickej osobe alebo právnickej osobe a má iný obsah. Žalobca pritom vo vyjadrení ku kasačnej sťažnosti výslovne uviedol, že nahliadnutím nezískal všetky požadované informácie a nebolo mu poskytnuté ani vysvetlenie, či takéto informácie a dokumenty neexistujú alebo len nie sú obsiahnuté v spise. Navyiac, v kasačnej sťažnosti sťažovateľ žiadnym spôsobom nepreukázal, že žalobcovi boli poskytnuté nahliadnutím do spisu všetky informácie tvoriace predmet jeho pôvodnej žiadosti. V tejto súvislosti kasačný senát dopĺňa, že zo skoršieho rozhodnutia najvyššieho správneho súdu (napr. sp. zn. 6Svk/49/2022) nepochybne vyplýva, že nahliadanie do spisu nie je možné z hľadiska obsahu tohto práva a jeho účelu považovať za rovnocennú a ekvivalentnú náhradu získavaniu informácií podľa infozákona. Vzhľadom na uvedené - avšak prihliadajúc aj na rozhodovaciu prax kasačného súdu o tom, kedy je žaloba šikanózna, príp. má znaky zneužitia práva [napr. rozhodnutie kasačného súdu vo veci - sp. zn. 6 Svk 14/2021 z 23. februára 2022 „Výnimku zo všeobecnej aplikácie článku 46 Ústavy predstavuje aj výnimočné neposkytnutie ochrany právam alebo právom chráneným záujmom fyzickej osoby a právnickej osoby zo strany súdu, za predpokladu, že nimi podaný návrh sleduje zjavné zneužitie práva (§ 5 ods. 12 Správneho súdneho poriadku). Jedná sa o všeobecné východisko (princíp), bližšie vyjadrené ustanovením § 28 Správneho súdneho poriadku, v zmysle ktorého neposkytnutie ochrany právam alebo právom chráneným záujmom fyzickej osoby a právnickej osoby zo strany súdu bude spočívať v odmietnutí správnej žaloby z dôvodu, že táto má buď zjavne šikanózne charakter, alebo sa ňou sleduje zneužitie práva, alebo jeho bezúspešné uplatňovanie. Odmietnutie správnej žaloby postupom podľa § 28 Správneho súdneho poriadku predstavuje kvázi sankčný nástroj „trestajúci“ zneužívanie práva zo strany účastníka konania, a preto je nevyhnutné k aplikácii tohto inštitútu pristupovať výnimočne, zvlášť opatrne a reštriktívnym spôsobom. Zároveň platí pravidlo „v pochybnostiach v prospech“, teda pokiaľ má konajúci súd pochybnosť o šikanóznom konaní konkrétneho účastníka konania (napríklad ak niektoré jeho námietky môžu vyznievať šikanózne a iné zase dosahujú intenzitu „obyčajnej“ nedôvodnosti), správnu žalobu meritórne prejedná, čím dôjde k materiálnemu naplneniu článku 46 Ústavy a vyhne sa porušeniu princípu zákazu denegatio iustitiae (odmietnutiu spravodlivosti).“, príp. rozhodovacia prax kasačného súdu týkajúca sa zneužitia práva na informácie - napr. sp. zn. 3Sži/4/2014, sp. zn. 6Sžik/2/2021, sp. zn. 5Sžik/5/2020 a i.], potom najvyšší správny súd aj túto námietku žalovaného vyhodnotil ako nedôvodnú, keď berúc do úvahy uvedené okolnosti nemohol žalobu žalobcu vyhodnotiť ako šikanóznou (so súvisiacimi právnymi následkami).

67. V súvislosti s odôvodnením rozsudku správneho súdu kasačný súd dopĺňa, že tento v ňom reagoval na všetky - pre vec podstatné právne otázky, a to aj v nadväznosti na to, že vo svojej podstate správny súd v napadnutom rozsudku do podstatnej miery „iba“ implementoval skôr vyslovené právne názory kasačného súdu (formulované v zrušujúcom rozsudku - bod 4 tohto rozsudku). Spolu s týmto rozsudkom vo veci, v ktorom kasačný súd reaguje aj na niektoré - len čiastočne neriešené otázky v rozsudku správneho súdu - je nepochybné, že vo vzťahu k účastníkom konania je formulovaný jednoznačný súbor justičných názorov, prostredníctvom ktorých bol ich spor vyriešený.

68. Kasačný súd odkazujúc na bod 67 tohto rozsudku odkazom na rozhodovaciu prax Ústavného súdu SR (sp. zn. II. ÚS 675/2014-40) dopĺňa, že „súd nemusí rozhodovať v súlade so skutkovým a právnym

názorom účastníka konania, je však povinný na zákonom predpokladané a umožnené procesné úkony účastníka primeraným, zrozumiteľným a ústavne akceptovateľným spôsobom reagovať v súlade s platným procesným právom (porov. v tomto zmysle IV. ÚS 252/04, IV. ÚS 329/04, IV. ÚS, III. ÚS 32/07), najmä s ustanovením § 157 ods. 2 OSP [poznámka kasačného súdu: aktuálne § 139 ods. 2 SSP] v ktorom sú upravené náležitosti odôvodnenia. Povinnosť súdu v rámci riadneho procesného postupu (t. j. v zmysle procesnoprávnych predpisov) zistiť správne a v dostatočnom rozsahu skutkový stav v ním rozhodovanej veci (bez ohľadu na jej prípadnú náročnosť) a s tým spojená povinnosť riadne odôvodniť svoje rozhodnutie, obe vyplývajúce z čl. 46 ods. 1 ústavy, sú jedny zo základných znakov ústavne aprobovaného postupu súdu a ochranou účastníkov konania pred svojvoľou súdu. Súčasťou procesných záruk spravodlivého rozhodnutia, resp. minimálnych garancií procesnej povahy je, ako už bolo uvedené, taktiež právo na odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpoveď na právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany ... . Rozhodnutie všeobecného súdu musí obsahovať dostatok skutkových a právnych záverov, pričom tieto závery nesmú byť svojvoľné alebo zjavne neodôvodnené.“

69. Vzhľadom na všetky uvedené skutočnosti dospel najvyšší správny súd k záveru, že ani jedna z kasačných námietok sťažovateľa nebola spôsobilá znegovať výrokovú časť rozsudku krajského (a to ani v kontexte vyslovených právnych názorov), a preto najvyšší správny súd kasačnú sťažnosť sťažovateľa ako nedôvodnú zamietol (§ 461 SSP).

70. O trovách konania rozhodol kasačný súd na základe princípu úspechu (§ 167 SSP v spojení s § 467 ods. 1 SSP), keď žalovaný (ako sťažovateľ) v kasačnom konaní úspešný nebol, a preto mu náhrada trov kasačného konania - bez ďalšieho - nepatrí. Na strane druhej, žalobca v kasačnom konaní úspešný bol, a preto mu najvyšší správny súd podľa § 167 ods. 1 v spojení s § 467 ods. 1 priznal náhradu trov kasačného konania, o čom bolo rozhodnuté výrokom II. tohto rozsudku.

71. Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom kasačného súdu pomerom hlasov 3 : 0 (§ 463 SSP a § 139 ods. 4 SSP).

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu opravný prostriedok nie je prípustný.